

Til Finanskomiteen

Angående sak: Skatter og avgifter – lovendringer, Prop. 112 L (2011-2012)

Organisasjonens navn: Skattebetalerforeningen

Deltakere: Fagsjef Gry Nilsen, gry.nilsen@skatt.no, tlf. 99 26 96 96, advokatfullmektig Rolf Lothe, rlo@skatt.no. Høring tirsdag 22. mai kl. 12.30.

Kap. 8.5 Tilleggsskatt med redusert sats

Forslaget

Finansdepartementet foreslår redusert tilleggsskatt når opplysningssvikten gjelder poster hvor ligningsmyndighetene allerede sitter med opplysningene fordi de er innberettet av tredjemenn. Dette gjelder for eksempel når arbeidsgiver har innberettet lønnsinntekt, men for sent til at opplysningene kommer med i den utsendte selvangivelsen, og skattyter glemmer å føre den opp. Finansdepartementet foreslår at satsen for tilleggsskatt skal reduseres fra 30 til 10 prosent i disse tilfellene.

En sats på 10 prosent tilleggsskatt er for høyt

Det er bra at Finansdepartementet foreslår å senke satsen til 10 prosent, men fortsatt er satsen for høy.

Kjernen i saken er at ligningen blir riktig selv om skattyter ikke gir opplysninger i selvangivelsen. Vi siterer fra vår høringsuttalelse i saken:

«Begrunnelsen for tilleggsskatt er at den skal bidra til at skattyter oppfyller opplysningsplikten etter loven. Gir skattyter uriktige eller ufullstendige opplysninger, kan dette vanligvis føre til skattemessige fordeler, og illeggelse av tilleggsskatt er da en fornuftig sanksjon.»

Slik vi ser det, treffer denne begrunnelsen dårligere når ligningsmyndighetene allerede sitter på de aktuelle opplysningene. Departementet er inne på dette når det i høringsnotatet uttales:

«I praksis har det vist seg at faren for at det fastsettes for lite skatt er mindre når tredjeparter ukrevet gir ligningsmyndighetene kontrollopplysninger enn ved andre former for opplysningssvikt.»

Etter vårt syn er departementets uttalelse for vag og lite konkret. For Skattebetalerforeningen er det selvsagt at illeggelse av tilleggsskatt må knyttes opp mot faren for skatteunndragelse, og hvorvidt det er noen reell fare for skatteunndragelse er dermed kjernen i vurderingen av hvor stor tilleggsskatten bør være i disse sakene. Når departementet er så vidt lite konkret – «faren for at det fastsettes for lite skatt er mindre» – gir dette lovgiver for lite informasjon til å ta stilling til det fremlagte lovforslaget på en meningsfull måte. Etter vårt syn kan departementets fremleggelse av lovforslaget vanskelig anses forsvarlig dersom departementet ikke legger frem konkrete opplysninger om skattemyndighetenes saksbehandling i disse sakene. Dersom det er slik at opplysningene fra tredjemenn nærmest automatisk blir fanget opp på riktig skattyter (slik vi legger til grunn at det er), kan det ikke sies å være noen reell fare for skatteunndragelse. Tilleggsskatten bør i så fall reduseres betydelig ut over den foreslåtte sats.»

Departementet har ikke kommentert dette nærmere, og vi legger til grunn at slike tredjemannsopplysninger **vil** bli fanget opp ved ligningen. Når det ikke er fare for

skatteunndragelse, er det heller ikke nødvendig med en så vidt streng straff. Selv 10 prosent tilleggsskatt kan bety titusenvise av kroner i straff.

Også skattemyndighetene innser at straffen kan bli for streng. I Skatt Østs høringsuttalelse heter det eksempelvis:

«Vi slutter oss til forslaget om å redusere tilleggsskattesatsen fra 30 % til 15 % og ber dessuten om at det vurderes om den kan settes ytterligere ned i særlige tilfeller, alternativt at det kan fastsettes et maksimalbeløp. Beløpet kan f.eks. settes til kr 20 000.»

Skatt øst foreslår altså et maksimalbeløp på 20.000 kroner. Vi stiller oss bak tanken om et maksimalbeløp, men mener det passende kan settes til 5.000 eller 10.000 kroner.

Virkningstidspunkt

Det er lagt opp til endringen først skal få virkning fra ligningsåret 2012, altså ved ligningen av inntektsåret 2011.

Etter vår mening bør endringen gis tilbakevirkende kraft fra ligningsåret 2010 (inntektsåret 2009), med andre ord fra det tidspunkt tilleggsskattereglene ble endret.

Vi vil anta at endringen vil gjelde et overkommelig antall skattytere. I høringsnotatet fra Finansdepartementet av 16. des. 2011 er det anslått at for inntektsåret 2010 er ca. 2.000 skattytere ilagt tilleggsskatt på grunn av manglende retting av lønn i selvangivelsen (hvor skattemyndighetene har mottatt opplysninger fra arbeidsgiver).

Bruk av unnskyldningsgrunnene kan ikke reparere de uheldige utslagene

Det fremgår av ligningsloven at det ikke skal ilegges tilleggsskatt hvis skattyters feil er unnskyldelig på grunn av sykdom, alderdom, uerfarenhet eller annen årsak. I forbindelse med endringen av tilleggsskattereglene i 2010 ga Stortinget anvisning på at unnskyldningsgrunnene skulle benyttes i større grad enn tidligere, og at det derfor var forsvarlig med en så vidt høy minstesats (30 prosent). Erfaringen fra ligningen for de to foregående inntektsår viser at unnskyldningsgrunnene benyttes i svært liten grad. Skattebetalerforeningen har overhodet ikke registrert noen endring i praktiseringen.

Først ved Skatteetatens uttalelse av 10. mai 2012 om at visse feil angående aksjer ikke skal føre til tilleggsskatt har Skattedirektoratet tatt et konkret initiativ for å justere praksis. Denne uttalelsen kommer først etter at ligningene for to inntektsår er ferdigstilt, og etter at Finansdepartementet flere ganger har minnet om at unnskyldningsgrunnene skal brukes i større grad, senest ved brev av 8. mai 2012 til Skattedirektoratet.